

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen skall godkänna det i Genève i december 2003 ingångna protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Finland undertecknade protokollet den 18 mars 2004.

Den europeiska organisationen för kärnforskning (European Organization for Nuclear Research=Cern) upprättades genom en konvention som ingicks den 1 juli 1953. Finland blev medlem i Cern år 1991. Organisationen vidtar åtgärder för samarbete mellan europeiska stater rörande kärnforskning av rent vetenskaplig och grundläggande karaktär samt annan forskning nära sammanhängande därmed. Organisationen har ingenting att göra med arbetet för militära ändamål, och resultaten av dess experimentella och teoretiska arbete offentliggörs eller görs allmänt tillgängliga på annat sätt.

Med protokollet om privilegier och immuniteter beviljas organisationen de privilegier och immuniteter som garanteras av internationell sedvanerätt för att säkerställa organisationens effektiva verksamhet såsom t.ex. okränkbarhet för organisationens område, lokaler och arkiv, immunitet mot lagskipning och verkställighet, beskattning och tullarrangemang, privilegier och immuniteter för representanter av stater och organisationens tjänstemän samt mekanismer för tvistlösning.

Med protokollet beviljas organisationen även internationell juridisk personlighet.

Eftersom bestämmelserna om tullar, mervärdeskatt och accis i protokollet delvis hör till Europeiska gemenskapernas exklusiva behörighet, agerar Finland vid godkännandet av dessa bestämmelser, förutom på sina egna vägnar, även på gemenskapens vägnar och använder dess behörighet.

Cern har hittills verkat utan något egentligt särskilt protokoll om privilegier och immuniteter, vilket inte längre är möjligt på beskattnings-, tull- och andra grunder. Cern har två värdlandsavtal, eftersom organisationen och dess underjordiska partikelaccelerator och undersökningsutrustning befinner sig på två staters områden, dvs. i Schweiz och Frankrike. Bestämmelserna om privilegier och immuniteter i värdlandsavtalen har varit tillämpliga enbart i värdstaterna men inte i andra medlemsstater, vilket har lett till praktiska problem bland annat avseende Cerns anskaffningar från andra medlemsstater eller från tredje länder.

Protokollet träder i kraft den trettionde dagen efter det att tolv stater som är fördragslutande parter i konventionen har deponerat sitt godkännande-, ratificerings- eller anslutningsinstrument. Avsikten är att lagen som ingår i propositionen skall träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	4
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	4
4. Propositionens verkningar	5
5. Beredningen av propositionen	5
DETALJMOTIVERING.....	7
1. Protokollets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland	7
2. Motivering till lagförslaget.....	16
3. Ikraftträdande.....	16
4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning	16
4.1. Behovet av riksdagens samtycke	16
4.2. Behandlingsordning.....	19
LAGFÖRSLAG	20
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning	20
BILAGA.....	21

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Den europeiska organisationen för kärnforskning (European Organization for Nuclear Research=Cern) upprättades genom en konvention av den 1 juli 1953. Konventionen är organisationens stiftelseavtal. Finland blev medlem i Cern 1991 (FördS 6/1991). Enligt artikel II i konventionen vidtar organisationen åtgärder för samarbete mellan europeiska stater rörande kärnforskning av rent vetenskaplig och grundläggande karaktär samt annan därmed nära sammanhängande forskning. Organisationen har ingenting att göra med arbetet för militära ändamål, och resultaten av dess experimentella och teoretiska arbete offentliggörs eller görs allmänt tillgängliga på annat sätt.

Konventionen innehåller artiklar om organisationens ändamål, syfte, förvaltning och ekonomiska villkor. Den innehåller inte några bestämmelser om organisationens privilegier eller immuniteter. Cerns rättsliga ställning och rättskapacitet har definierats i artikel IX i Cern-konventionen så att organisationen är en juridisk person i varje medlemsstats moderland. Enligt samma artikel borde det avtalas om privilegier och immuniteter för organisationen, dess personal och representanter för medlemsstater genom särskilda överenskommelser mellan organisationen och medlemsstaterna. Det nya multilaterala protokollet om privilegier och immuniteter är ett sådant arrangemang. Enligt samma artikel IX i konventionen innehåller de överenskommelser som ingås mellan organisationen och de medlemsstater på vilkas territorier organisationens laboratorier upprättas, utöver bestämmelser om privilegier och immuniteter, även bestämmelser om de särskilda förbindelserna mellan organisationen och dessa medlemsstater. Med detta sistnämnda menas de sk. värdlandsavtal som organisationen också har slutit med både Schweiz och Frankrike.

Cern har två värdlandsavtal, eftersom organisationen och dess underjordiska partikel-accelerator och undersökningsutrustning befinner sig på två staters områden, dvs. i Schweiz och Frankrike. Bestämmelserna om

privilegier och immuniteter i värdlandsavtalen har varit tillämpliga enbart i värdstaterna men inte i andra medlemsstater, vilket har lett till praktiska problem i beskattnings- och tullärenden bl.a. vad gäller Cerns anskaffningar från andra medlemsstater eller från tredje länder.

Schweiz och Frankrike har indikerat att de inte nödvändigtvis har för avsikt att bli parter i det nya protokollet om privilegier och immuniteter, eftersom de anser att de värdlandsavtal som de har ingått med organisationen garanterar dem motsvarande rättigheter som det nya protokollet garanterar de andra medlemsstaterna. Värdlandsavtalen beviljar alltså Cern vissa privilegier och immuniteter i dessa två värdländer. De beviljar Cern samma privilegier och immuniteter som de andra internationella organisationerna i Schweiz och i Frankrike, samt representater för medlemsstater och personalen vid organisationen de privilegier och immuniteter som berör dem och som motsvarar lösningarna och principerna även i det nya protokollet.

Organisationens verksamhet sträcker sig allt mer till alla konventionsparternas områden, vilket markant ökar rörligheten av de personer och varor som är anvisade till organisationens undersökningsprogram och som används i dessa. Därför vill man säkerställa fullgörande av organisationens uppgifter med en konvention. Därför har Cerns medlemsstater beslutat att i enlighet med artikel IX i konventionen bevilja organisationen de privilegier och immuniteter som den behöver för att kunna utöva sin verksamhet.

Att tillämpa olika moms-procenter, acciser och tullar på Cerns anskaffningar föranleder allt större problem och ekonomiska skador för organisationen vars budget visar underskott för tillfället. De som drar nytta av detta är de stater som samlar avgifter och tullar och de som lider är Cerns medlemsstater som i sista hand skall bekosta de andras nytta. I praktiken har problemen bestått av bl.a. anskaffningar från EU-länder eller från länder utanför EU, då priser på varor, apparater eller material kan förknippas med moms, acciser, tull- eller andra avgifter. Vid utförande av de anskaffningar som gjorts från EU-länder kan

material utanför EU användas på de beställda apparaterna och på detta material har det erlagts tullavgifter. Den slutgiltiga tillverkningen av apparaten sker i ett EU-land och apparaten levereras därefter till Cern, då apparaten innehåller en eventuell moms och de moms, acciser, tull- och andra avgifter som eventuellt förknippas med det använda materialet och som inte kan returneras eller befrias ifrån utan ett protokoll om privilegier och immuniteter. – Detta hade lett till nödvändigheten av upprättande av ett nytt protokoll.

Eftersom protokollet skall på grund av bestämmelserna om tullar, moms och accis i sin artikel 6 bör anses vara ett s.k. avtal baserat på delad kompetens, dvs. ett blandavtal, innehåller den bestämmelser som hör både till EGs och till medlemsstaternas kompetens. Avtalsbestämmelser som hör till EGs kompetens sätts inte i kraft i Finland, och de hör inte heller till riksdagens kompetens.

Det kan konstateras att i Cern håller man på att förnya en underjordisk partikelaccelerator (Large Hadron Collider=LHC), vilken kommer att bli färdig först år 2007. Detta reformarbete förutsätter väldigt stora nya investeringar och anskaffningar av Cern.

Eftersom det andra värdlandet, dvs. Frankrike, är medlem i EU har utgångspunkten varit att tillämpa EG:s mervärdskattsdirektiv (77/388/) och förordning nr 918/83 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse på Cern genom att anse att organisationen i enlighet med ett högkvartersavtal mellan Cern och Frankrike är primärt belägen i Frankrike.

Cern består av 20 medlemsstater (Österrike, Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Slovakien, Spanien, Sverige, Schweiz samt Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland) och dess personal omfattar ca. 2 500 personer. Cern och dess forskningsinstitutioner har ca. 6 000 vetenskapliga användare, vilkas utgifter inte bekostas av Cern. De kommer från ca. 500 olika universitet och institutioner, varav 286 är från medlemsstatliga och 211 icke-medlemsstatliga, dvs. universitet och institutioner från observatörs-, samarbets- och associerade länder. Organisationens utgiftsbudget är god-

känd till en nivå på 872 milj. euro år 2004, varav materialens andel är ca. 554 milj. euro och personalkostnadernas andel 297 milj. euro. Cerns inkomster har budgeterats till en nivå på 658 milj. euro inför år 2004. Budgeten för detta år visar underskott. Cerns medlemsavgiftsandelar bestäms på basis av medlemsstaternas nationalinkomst i enlighet med artikel VII i konventionen och protokollet avseende finansiering. Finlands andel av budgeten är 8,5 milj. euro år 2004.

2. Nuläge

De praktiska problem som föranleds av saknaden av ett protokoll om privilegier och immuniteter förekommer särskilt vad gäller beslutande och indrivning av skatter, tullar och andra avgifter i anslutning till olika projekt och anskaffningar som ansluter sig till Cerns verksamhet då dessa förverkligas någon annanstans ifrån än från Cerns två värdländer. Cern har två värdlandsavtal eftersom organisationen och dess underjordiska partikelaccelerator och forskningsapparater befinner sig inom både Schweiz och Frankrikes territorium. Med det nya protokollet om privilegier och immuniteter vill man hindra vissa stater att kunna dra nytta av Cerns verksamhet och anskaffningar på andra medlemsstaters bekostnad i form av indrivna skatter och avgifter.

I enlighet med Cerns praxis har dess anskaffningar fördelats så brett som möjligt och anskaffningar har utförts i alla medlemsstater. Till Cerns politik har sedan 1994 hört likadelning av industriella och teknologiska anskaffningar mellan företag i alla medlemsstater. Den finska industrin har deltagit och deltar i Cerns projekt och anskaffningar som erbjudare. Med protokollet om privilegier och immuniteter garanteras de finska företagen lika bra utgångspunkter till att delta i anbudsförfaranden avseende Cerns anskaffningar som Cerns värdländer Frankrike och Schweiz har.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Syftet med protokollet är att omfattande och i detalj definiera de privilegier och im-

muniteter som Cern åtnjuter i förhållande till sina medlemsstater, exklusive Schweiz och Frankrike som har värdlandsavtal med sina bestämmelser om privilegier och immuniteter. Det finns emellertid inte något hinder från organisationens sida för att även värdländerna skulle bli parter till det nya protokollet.

Protokollet följer till struktur och innehåll till viss del de konventioner som ingåtts med Förenta Nationerna och dess fackorgan (FördS 23–24/1958) och som majoriteten av de motsvarande konventionerna för internationella organisationer följer. Enligt protokollet äger organisationen rättshandlingsförmåga i Finland och åtnjuter immunitet mot allt rättsligt förfarande. Med beskattnings- och tullarrangemang garanteras Cern befrielse från omedelbara och medelbara skatter, tullar och andra avgifter förutsatt att dessa inte är utgifter för erlagda tjänster. Immuniteten gäller förutom organisationen även organisationens personal. Personalen åtnjuter befrielse från inkomstskatt i sitt hemland förutsatt att det uppbärs organisationens interna skatt på inkomsterna.

Privilegier och immuniteter för avtalsstaternas representanter beviljas för möten som är sammankallade av Cern. Immuniteten omfattar, förutom personen och i vissa fall de medföljande familjemedlemmarna, även arkiv, brevväxling, samtals- och annan kunskapsförmedling samt den straff- och civilrättsliga jurisdiktionen om inte organisationen särskilt avstår från denna.

Propositionens mål är att få riksdagens godkännande för protokollet. I propositionen ingår också ett förslag till en så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4. Propositionens verkningar

Den avsedda effekten av protokollet är att komplettera bestämmelserna i konventionen och att för Cern såsom organisation och för dess personal, representanter för avtalsstaterna och sakkunniga definiera den rättsliga ställningen samt de privilegier och immuniteter som krävs för ett oberoende fullgörande av de uppgifter som ansluter sig till organisa-

tionen. Protokollets bestämmelser är detaljerade och den avsedda effekten kan nå omedelbart med stöd av avtalets bestämmelser och blankettlagen.

Protokollet innehåller några skatte- och tullbefrielser, vilka dock har relativt ringa verkningar för den offentliga ekonomin och ekonomin i övrigt, men för Cern och de enskilda företag som deltar i Cerns ekonomiskt sett betydelsefulla projekt och förvärv i egenkap av erbjudare och deltagare, är dessa väsentliga. Återbetalningen av moms, accis, tull- och andra avgifter eller befrielsen från dem möjliggör exporten av högtstående finsk vetenskaplig teknologi, know how och instrument.

Cern har för tillfället ingen sådan verksamhet i Finland som kan förväntas ge skatteintäkter för landet och således har organisationens skattefrihet och tullbefrielser ingen större betydelse för statsfinanserna eller den kommunala ekonomin. Av de befrielser från inkomstskatt som gäller Cerns tjänstemän följer att organisationens finländska personal i Finland är befriad från skatter på löner och arvoden som organisationen betalar vare sig de allmänna villkoren för befrielse från skattskyldighet uppfylls eller inte. Till denna del kan Finland förlora skatteintäkter i ringa mån. För närvarande arbetar 24 finländare i organisationens sekretariat och 56 finländska forskare i forskningsinstitutionerna. Protokollet påverkar inte myndigheternas uppgifter eller organisationer. De privilegier och immuniteter som anges i protokollet gäller ett mycket begränsat antal personer. De personer som anges i protokollet har en fördelaktigare ställning än andra personer som omfattas av finsk rättsskipning. Denna särställning är begränsad till att gälla verksamhet som hänförs till utförande av Cerns uppgifter och ställningen motsvarar de privilegier och immuniteter som beviljas andra personer inom internationella organisationer.

5. Beredningen av propositionen

Kommittén för Cerns råd (the Committee of Council) hade 2002 godkänt ett mandat för en arbetsgrupp som skulle tillsättas för att utarbeta ett utkast till ett protokoll mestadels om Cerns privilegier och immuniteter med

hänsyn till å ena sidan Cerns speciella ställning och å andra sidan de liknande protokollen för ESA (European Space Agency) och ESO (European Southern Observatory) samt Cerns befintliga värdlandsavtal med Schweiz och Frankrike. För närvarande är Cerns internationella ställning med sina begränsade privilegier och immuniteter fastställd endast i de värdlandsavtal som är ingångna med Schweiz och Frankrike och som inte som sådana är tillämpliga på anskaffningar från andra medlemsstater eller från tredje länder.

Finland och flera andra av Cerns medlemsstater deltog i arbetsgruppens arbete och i utarbetande av protokollet om privilegier och immuniteter. Däremot deltog EU inte på något sätt i förhandlingsprocessen, även om det är fråga om ett avtal baserat på delad kompetens.

Arbetsgruppen sammanträdde till fem sessioner i Cern i Genève för att åstadkomma protokollet som rådet godkände den 19 december 2003 (Cern/CC/2508) och även befullmäktigade generaldirektören att underteckna protokollet på organisationens vägnar. Republikens president beviljade bemyndigande att underteckna protokollet den 12 mars 2004 och protokollet undertecknades i Genève den 18 mars 2004.

Genom det multilaterala protokollet om privilegier och immuniteter beviljas Cern de privilegier och immuniteter som är sedvanliga inom folkrätten för att säkerställa organisationens effektiva verksamhet som t.ex. okränkbarhet för organisationens område, lokaler och arkiv, immunitet mot rättsskipning och verkställighet, beskattning och tullarrangemang, privilegier och immuniteter för representanter för stater samt för organisationens tjänstemän samt tvistlösning. Med protokollet beviljas organisationen även en internationell juridisk personlighet.

I Finland har undervisningsministeriets Cern-ledningsgrupp, Finlands Akademi, finansministeriet, handels- och industriministeriet samt justitieministeriet deltagit i beredningen av protokollet och i utarbetandet av regeringens proposition. Regeringens proposition har beretts i utrikesministeriet. Om propositionen har utlåtanden begärts förutom av de ovan nämnda även av social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet samt av försvarsministeriet. De synpunkter som framförts i utlåtandena har beaktats vid den slutliga utformningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Protokollets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning. I protokollets inledning hänvisas till samtliga av Cerns avtalsarrangemang av fundamental betydelse, vilka består av konventionen om organisationens upprättade, dvs. upprättandekonventionen och finansprotokollet med sina ändringar, värdlandsavtalen med Schweiz och Frankrike samt avtalet mellan Schweiz och Frankrike, med vilket organisationens verksamhetsområde utsträcks till att omfatta även Frankrikes territorium.

I inledningen hänvisas dessutom till att organisationens verksamhet utsträcks allt mer till alla de staters territorier som är parter i konventionen, något som markant ökar rörligheten av de varor och personer som är avsedda för organisationens forskningsprogram och som används i dem. Av denna anledning vill man säkerställa det effektiva utförandet av de uppgifter som anförtrots organisationen genom konventionen, särskilt genom artikel II som definierar organisationens ändamål och garantera den en lika behandling inom alla de staternas territorier som är parter i konventionen. Till sist konstateras att parterna i protokollet av dessa anledningar har bestämt sig att i enlighet med artikel IX i konventionen bevilja organisationen de privilegier och immuniteter som den behöver för att utöva sin officiella verksamhet.

Artikel 1. Definitioner. I artikel 1 i protokollet definieras de mest centrala begrepp som har använts i protokollet: konventionen, organisationen, den officiella verksamheten, tjänstemän, samarbetsavtal och associeringsavtal. Det skall konstateras att med "samarbetsavtal" avses ett bilateralt avtal som organisationen och någon annan stat än medlemsstat eller forskningsinstitution som är belägen i ifrågavarande stat har ingått med varandra och i vilket definieras villkoren för denna stats eller detta forskningsinstitutionens deltagande i organisationens verksamhet. "Associeringsavtal" betyder i sin tur ett bilateralt avtal som organisationen och en stat som är oduglig som medlemsstat har ingått med var-

andra och med vilket skapas ett intensivt institutionellt kompanjonskap mellan ifrågavarande stat och organisationen för att denna stat djupare skall kunna delta i organisationens verksamhet.

Artikel 2. Juridisk personlighet. Enligt artikeln skall organisationen ha en internationell juridisk personlighet och rättshandlingsförmåga inom de staters territorier som är parter i detta protokoll, i vilken ingår särskilt behörigheten att ingå avtal, förvärva och fritt förfoga över fast och lös egendom samt vara part i rättsliga förfaranden. Det kan konstateras att Cerns juridiska ställning och rättsförmåga redan har definierats i artikel IX i konventionen om Cerns upprättande. Eftersom endast de stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med Cern och som inte är parter i konventionen om upprättande av Cern kan bli parter i protokollet enligt dess artikel 23 punkt 3, är det erforderligt att i protokollet särskilt nämna organisationens juridiska personlighet och rättshandlingsförmåga inom de staternas territorier som är parter i protokollet.

I Finland bestäms det genom lag om juridisk personlighet med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga som gäller för en sammanslutning, organisation eller motsvarande. Sådana bestämmelser finns bl.a. i föreningslagen (503/1989), lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988), lagen om aktiebolag (734/1978), lagen om andelslag (1488/2001) och lagen om stiftelser (109/1930).

I Finland finns ingen allmän lagstiftning om internationella organisationers juridiska personlighet, utan den juridiska personlighet och rättshandlingsförmåga som gäller för internationella organisationer bestäms vanligen genom en blankettlag, genom vilken de bestämmelser i avtalet om upprättandet av ifrågavarande organisation som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft, inklusive den bestämmelse om den juridiska personligheten som gäller för ifrågavarande organisation.

Cern-konventionen har satts i kraft i Finland genom förordning (FördS 6/1991).

Artikel 3. Okränkbarhet för jordområden, byggnader och lokaler. Enligt stycke 1 i arti-

keln är organisationens jordområden, byggnader och lokaler okränkbara. Enligt stycke 2 i artikeln äger ingen representant för offentliga myndigheter tillträde till organisationens jordområden, byggnader och lokaler utan generaldirektörens eller av honom vederbörligen befullmäktigade representants uttryckliga medgivande. Enligt stycke 3 i artikeln kan det i samband med eldsvåda eller annan olyckshändelse som påkallar omedelbara skyddsåtgärder, och då det är omöjligt att be om ett sådant uttryckligt medgivande, presumeras att generaldirektören lämnat sitt medgivande. Enligt stycke 4 i artikeln får organisationen inte tillåta att sina byggnader eller lokaler användas som en fristad för en person som är efterlyst på grund av ett begånget brott eller försök eller beträffande vilken det har utfärdats en arresteringsorder eller ett utvisningsbeslut eller som har blivit dömd för ett brott av de behöriga myndigheterna.

Bestämmelserna i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland eftersom de beviljar befrielse från husrannsakan om vilken bestäms i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987). I styckena 1 och 2 i artikel 3 i protokollet garanteras okränkbarhet för organisationens jordområden, byggnader och lokaler. Styckena 3 och 4 i artikeln innehåller inskränkningar beträffande tillämpningen av immunitetsprincipen.

Artikel 4. Okränkbarhet för arkiv och dokument. Enligt artikeln är organisationens arkiv och alla dokument i vilken form som helst som är i organisationens besittning eller som tillhör den okränkbara, var och i vems besittning de än befinner sig. Bestämmelsen i artikeln avviker från bestämmelserna om husrannsakan i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987) bland annat i fråga om beslag och husrannsakan.

Artikel 5. Immunitet mot lagskipning och verkställighet. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter organisationen vid utförande av sin officiella verksamhet immunitet från lagskipning, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) vid civilrättslig talan av en tredje man om skadestånd på grund av en olyckshändelse förorsakad av motorfordon som tillhör or-

ganisationen eller framförs för dess räkning, eller vid en sådan trafikförseelse där ett sådant fordon är inblandat,

c) vid verkställighet av en skiljedom given enligt artikel 16 eller 18 i detta protokoll,

d) vid ett genkärsmål som har direkt anknytning till organisationens talan och som framförs i samband med en rättegång som grundar sig på en sådan talan.

Enligt stycke 2 i artikeln åtnjuter organisationens egendom och tillgångar oavsett var de befinner sig immunitet mot all slags rekvirition, konfiskation, expropriation, skingringsförbud och annat beslagstagande eller ingripande vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) ifall detta är tillfälligt nödvändigt vid förebyggande eller undersökning av olyckshändelser där motorfordon som tillhör organisationen eller framförs för dess räkning är inblandade,

c) i samband med utmätning av lön på grund av en tjänstemans skuld, förutsatt att utmätningen grundar sig på ett slutgiltigt och verkställbart beslut i enlighet med de regler och bestämmelser som är i kraft inom exekutionsområdet.

De privilegier och immuniteter som beviljas i artikeln motsvarar de privilegier och immuniteter som i allmänhet beviljas internationella organisationer men avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland. Immunitet mot rättsligt förfarande innebär att organisationen och dess egendom är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig, jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsåtgärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Om beslag i brottmål bestäms i 3 och 4 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen (1113/1990). Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). I beredskapslagen (1080/1991) bestäms om tvångsöverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgär-

der mot egendom under undantagsförhållanden. Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utsökningslagen (32/1895).

Styckena 1 och 2 i artikeln innehåller vissa där listade begränsningar i immuniteten mot lagskipning och verkställighet.

Artikel 6. Beskattnings- och tullarrangemang. Enligt stycke 1 i artikeln befrias organisationens egendom och tillgångar i dess officiella verksamhet från direkta skatter. Enligt stycke 2 i artikeln skall, då organisationen i sin officiella verksamhet anskaffar eller använder exceptionellt dyra förnödenheter eller tjänster i vilkas pris ingår skatter, tullar eller andra avgifter, den stat som är part i detta protokoll och som uppbär dessa skatter, tullar eller andra avgifter, vidta de vederbörliga åtgärderna för att återbetala dessa skatter, tullar och andra avgifter ifall dessa är identifierbara. Enligt stycke 3 befrias import och export av varor och förnödenheter som utövas i organisationens officiella verksamhet eller för dess räkning från samtliga skatter, tullar och andra avgifter som förknippas med import och export. Enligt stycke 4 beviljas befrielse eller återbetalning inte avseende de skatter, tullar eller andra avgifter som endast utgör vederlag för de erlagda tjänsterna. Enligt stycke 5 tillämpas bestämmelserna i stycke 2 och 3 i denna artikel inte på anskaffande eller användande av sådana varor eller tjänster eller på import av sådana förnödenheter som är avsedda för organisationens tjänstemäns eller generaldirektörens privata bruk. Enligt stycke 6 får varor och förnödenheter som tillhör organisationen och som anskaffats eller importerats i enlighet med bestämmelserna i stycke 2 eller 3 i denna artikel säljas eller doneras inom den stats territorium som beviljat befrielsen endast på de villkor som bestäms av denna stat.

Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen skall om grunderna för skattskyldighet bestämmas genom lag. Bestämmelserna om befrielsen från direkta skatter i stycke 1 i artikeln avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter men motsvarar, på samma sätt som de privilegier och immuniteter i styckena 2 och 3 i artikeln som gäller skatter, tullar och andra

avgifter, de privilegier och immuniteter som i allmänhet beviljas internationella organisationer.

Enligt stycke 2 i artikeln åtnjuter organisationen befrielse från erläggande av indirekta skatter, tullar och andra avgifter för de exceptionellt dyra förnödenheter och tjänster som den anskaffar eller använder. Enligt stycke 3 i artikeln åtnjuter organisationen för den import och export som den utövar befrielse från alla de skatter, tullar och andra avgifter som förknippas med dessa. Befrielsen kan vara i form av återbetalning eller kompensation. Enligt artikel 133.1 punkt b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse kan medlemsstaterna medge tullbefrielse enligt sedvanliga privilegier som beviljas på grund av internationella överenskommelser, i vilka antingen ett tredje land eller en internationell organisation är avtalslutande part. I de situationer som gäller tullarna enligt den ovan nämnda artikeln 133, är det dock fråga om ärende som hör till gemenskapens exklusiva kompetens, åtminstone såtillvida det är fråga om en produkt som härrör från ett område utanför gemenskapen. Till denna del hör bestämmelserna i artikel 6 i protokollet enligt regeringens uppfattning inte till området för lagstiftning på det sätt som avses i 94 § i grundlagen (GrUU 6/2001). Detsamma gäller bestämmelser om indirekta skatter i artikel 6. Frågan regleras av punkt 10 i artikel 15 i det sjätte mervärdeskattedirektivet (77/388/EEG) vad gäller mervärdeskatt och av punkt 1 i artikel 23 i direktivet om allmänna regler för accisepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (92/12/EEG) vad gäller accis. Eftersom frågan om indirekta skatter i de ärenden som avses av artikel 6 i protokollet är harmoniserad på gemenskapens nivå, hör inte artikel 6 till denna del till området för lagstiftningen.

Enligt gemenskapsrättens bestämmelser om harmoniserade indirekta skatter (mervärdeskatt och acciser) har medlemsstaterna rätt att bevilja de sedvanliga privilegierna och immuniteterna åt en internationell organisation ifall dessa har definierats i dokument om upprättandet av den ifrågavarande internationella organisationen eller i dess högkvarteravtal, förutsatt att den medlemsstat som ver-

kar som värdestat har godkänt organisationen som en internationell organisation. Så har man förfarit med Cerns värdestatsavtal med Schweiz och Frankrike. Med hänsyn till processen kring upprättandet av Cern, dess verksamhetsområde samt dess stiftande medlemmar, kan protokollet om organisationens privilegier och immuniteter anses bilda en så väsentlig del av dokumenten om upprättandet av organisationen, att gemenskapsrättens krav kan till denna del anses uppfyllda. Cern kan anses uppfylla förutsättningar i EG:s sjätte direktiv om mervärdesskatt (77/388/EG).

Motsvarande villkor för beviljande av skattefriheter för en internationell organisation i en annan medlemsstat ingår i 72 d § 2 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) och i 16 § 7 punkten i lagen om påförande av accis (1469/1994). I detta avseende kan Cern anses vara belägen i Frankrike, dvs. i en EU-medlemsstat. Om så inte gjordes, skulle befrielsen enligt mervärdesskattedirektivet knappast kunna gälla import av varor från ett tredje land eller anskaffande av varor från en EU-medlemsstat till en sådan medlemsstat, som inte är den stat där ifrågavarande internationell organisation är belägen, men där varan som beställts av organisationen exempelvis beläggs med mervärde. Inte heller befrielser enligt Finlands mervärdesskattelag skulle beröra denna situation. De privilegier och immuniteter i protokollet som gäller mervärdesskatter och acciser är inte mera omfattande än de privilegier som i allmänhet beviljas internationella organisationer.

Enligt punkt 7 i 16 § i lagen om påförande av accis är, i enlighet med vad som stadgas om förfarandet i 3 § och 3a § i förordning om påförande av accis, produkter som överläts på basis av diplomat- eller konsulsförbindelse samt produkter som överläts till en internationell organisation eller till dess medlemmar, enligt vad som förutsätts i det internationella avtalet om grundandet av organisationen, accisfria. Skattefriheten kan förverkligas antingen som direkt skattefrihet eller som återbetalning. Med stöd av 3 § 3 mom. i förordningen om påförande av accis skall skattefriheten, ifall accisbelagda produkter importeras från områden utanför gemenskapen, förverkligas

med samma förfaranden som tullfrihet för liknande produkter.

Enligt artikel 134 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 skall en medlemsstat ändå till kommissionen anmäla tullbestämmelserna i de internationella konventioner som den har ingått med en internationell organisation eller ett tredje land. Vad gäller import- och exportförbud och -begränsningar kan det konstateras, att enligt EG-fördraget är huvudregeln fri rörlighet för varor och nationella restriktioner är endast tillåtna under vissa förutsättningar. En sådan regleringsmöjlighet ingår i 14 § i beredskapslagen (1080/1991). De sanktioner som EU och FN beslutat om i förhållande till vissa länder kan innebära egna begränsningar för exporten. Samma gäller exporten av de s.k. varorna med dubbel användning till krisområden eller även annanstans.

Artikel 7. Frihet att besluta om användning av tillgångar. Enligt artikeln får organisationen fritt mottaga, inneha och överföra alla slags tillgångar, valutor och kontanter, och den får fritt bestämma över deras användning för sin officiella verksamhet och inneha konton i alla valutor i den omfattning som erfordras för att den skall kunna uppfylla sina förpliktelser. Artikelns bestämmelser avviker från bestämmelserna om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden i beredskapslagen.

Artikel 8. Officiell kommunikation. Enligt artikeln begränsas spridandet av de publikationer och annat kommunikationsmaterial, som organisationen mottagit eller sänt i sin officiella verksamhet i vilken form som helst, inte på något sätt.

Om den kommunikation, inklusive elektronisk kommunikation, som anges i artikel 8 bestäms i Finland bland annat i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003), lagen om granskning av bildprogram (775/2000) och lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998). Avsikten med artikeln är främst att garantera forskningens frihet.

Artikel 9. Privilegier och immuniteter för representanter för stater. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter representanter för de stater som är parter i detta protokoll vid utförandet av sina tjänsteuppdrag samt under resa till

och från organisationens sammanträdesplatser följande privilegier och immuniteter:

a) personlig immunitet mot anhållande, häktning och beslagtagande av personligt lössöre, b) immunitet mot rättsligt förfarande på grund av de åtgärder som de har vidtagit i tjänsten, även efter det att deras uppdrag upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden; denna immunitet skall dock inte tillämpas på motorfordonbrott som har begåtts av en representant för en stat som är part i detta protokoll eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av honom eller henne, c) okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form, d) rätt att använda koder och att mottaga dokument och korrespondens med kurir eller som förseglat resgodis, e) befrielse från inreserestriktioner och formaliteter avseende registrering av utlänningar för representanter och deras makar, f) samma lättnader avseende valuta- och valutaväxlingsbestämmelser som tillkommer en utländsk regeringsrepresentant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag, g) samma tullarrangemang beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska representanter.

Enligt artikel 2 är en stat som är part i detta protokoll inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som bestäms i denna artikel.

Bestämmelserna i styckena 1 och 2 i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland som redogörs för även i samband med motiveringen till artiklarna 3, 4, 7 och 8 ovan. I punkt a i stycke 1 i artikeln bestäms om personlig immunitet mot anhållande, häktning och beslag. Bestämmelsen avviker från regleringen i tvångsmedslagen. Immuniteten enligt punkt b i samma stycke innebär undantag från civil-, straff- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Vidare avviker okränkbarheten för dokument enligt punkt c från lagstiftningen i Finland bland annat beträffande beslag och husrannsakan, och punkt d utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (diplomatiska kurirer och kurirsäckar) som satts i kraft genom lag. Be-

stämmelserna i punkt e i stycke 1 i artikeln avviker från de bestämmelser i utlänningslagen (301/2001) som gäller utlänningsansökan till Finland. Bestämmelserna i punkterna f-i i stycke 1 i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser.

På sådana personer som avses i artikeln kan också lagen (572/1973) och förordningen (728/1973) om privilegier och immunitet i fråga om internationella konferenser och särskilda delegationer bli tillämpliga ifall det är fråga om en multilateral konferens som hålls i Finland på den finska regeringens inbjudan eller med dess samtycke. Lagen innehåller, med undantag av bestämmelser om inresan och valutabestämmelser i punkterna e och f i stycke 1 i artikeln samt av bestämmelser om skydd och repatriering i punkt h, motsvarande privilegier och immuniteter som denna artikel. Dessutom skall det konstateras att lagens 12 § 1 mom. befriar från statliga och kommunala skatter och avgifter och 14 § 1 mom. från tullavgifter olikt punkten i i stycke 1 i artikeln. Eftersom sammanträden enligt artikel 3 avser i princip vilken som helst stadgepartsförsamling eller sammanträde av de underställda organen är artikelns tillämpningsområde möjligtvis vidare än tillämpningsområdet för lagen som gäller internationella konferenser.

Artikel 10. Privilegier och immuniteter för organisationens tjänstemän. Enligt stycke 1 i artikeln åtnjuter organisationens tjänstemän immunitet mot rättsligt förfarande vid utförande av sina uppdrag och för de åtgärder som de har vidtagit inom gränserna för sitt uppdrag, även efter det att uppdraget upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden. Denna immunitet tillämpas dock inte på motorfordonföreseelse begått av organisationens tjänsteman eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av honom eller henne. Enligt stycke 2 åtnjuter organisationens tjänstemän följande privilegier: rätt att tullfritt införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de skall tillträda sin befattning vid organisationen i ifrågavarande stat samt att tullfritt återutföra dem ur landet när de avslutar sitt uppdrag i denna stat, i båda fallen under de förutsättningar som bestäms i lagar-

na och bestämmelserna i den stat där rätten utövs (punkt a). Vidare beskattas organisationens tjänstemän och generaldirektör för de löner och löneförmåner som utbetalas av organisationen för organisationens fördel i enlighet med de förutsättningar och förfaranden som bestäms av organisationens råd. Dessa löner och löneförmåner befrias från nationell inkomstskatt (punkt b i). De stater som är parter i detta protokoll är inte skyldiga att från inkomstskatt befria pensioner eller livräntor som organisationen betalar till sina före detta tjänstemän och generaldirektörer med anledning av deras tjänsteförhållande inom organisationen (punkt b ii). Vidare åtnjuter organisationens tjänstemän följande privilegier: för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll samma befrielse från inreserestriktioner och formaliteter avseende registrering av utlänningar som normalt beviljas tjänstemän vid internationella organisationer (punkt c); okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form (punkt d); för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll samma repatrieringsarrangemang som ansluter sig till internationella kriser som medlemmar av diplomatiska beskickningar har (punkt e); de privilegier avseende överföring av valuta, valutaväxling och tullarrangemang som vanligtvis tillkommer tjänstemän vid internationella organisationer (punkt f).

Enligt stycke 3 i artikeln är den stat som är part i detta protokoll inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som avses i denna artikel stycke 2 punkterna a, c, e och f.

Bestämmelserna i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland som redogörs för även i samband med artikel 6 ovan. Enligt stycke 2 punkt b i i artikeln beskattas organisationens tjänstemän och generaldirektör för de löner och löneförmåner som utbetalas av organisationen för organisationens fördel i enlighet med de förutsättningar och förfaranden som bestäms av organisationens råd. Denna bestämmelse avviker från Finlands lagstiftning avseende beskattningen. Bestämmelserna om inkomstskatt i stycke 2 punkt b i avviker från be-

stämmelserna i inkomstskattelagen (1535/1992). Pensioner och livräntor som utbetalas av organisationen är i sin tur inte automatiskt skattefria, om inte vederbörande stat som är part i protokollet uttryckligen befriar från dem. Denna bestämmelser anknyter till lagstiftning avseende beskattningen av pensioner men den lämnar avtalsstaten en möjlighet att avseende denna del tillämpa sin egen lagstiftning. Som ett undantag från den allmänna regeln enligt denna artikel är den stat som är part i detta protokoll inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som avses i denna artikel stycke 2 punkterna a, c, e och f.

Bestämmelserna i stycke 2 punkterna a och e i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna i stycke 2 punkt c i artikeln avviker även från bestämmelserna i utlänningslagen om utlänningsinresa.

Artikel 11. Socialskydd. Organisationens och dess tjänstemän befrias från alla obligatoriska avgifter för nationella socialskyddssystem förutsatt att organisationen förser dessa personer med ett motsvarande socialskydd.

Artikeln hör till området för lagstiftningen, eftersom det bestäms om socialskyddsavgifter genom lag i Finland (lag och förordning om arbetsgivares socialskyddsavgift 366/1963 och 940/1978).

Artikel 12. Privilegier och immuniteter för generaldirektören. Enligt artikeln åtnjuter generaldirektören, förutom de privilegier och immuniteter som ingår i artiklarna 10 och 11 i protokollet, under tiden för alla sina uppdrag de privilegier och immuniteter som enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961 beviljas diplomatiska representanter i motsvarande ställning. Enligt stycke 2 i artikeln är den stat som är part i detta protokoll inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som avses i denna artikel.

Artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om di-

plomatiska förbindelser till att gälla även generaldirektören, så till denna del är det fråga om en bestämmelse som hör till området för lagstiftningen. Förfarandet är dock helt i linje med praxis avseende generalsekreterare och generaldirektörer för internationella organisationer. Någon skyldighet att bevilja dessa privilegier och immuniteter åt sina egna medborgare eller åt dem som stadigvarande bor i landet finns inte.

Artikel 13. Immuniteternas ändamål och gränser. Enligt artikeln beviljas de privilegier och immuniteter som bestäms i artiklarna 9, 10 och 12 i detta protokoll enbart för att säkerställa organisationens verksamhet samt den fullständiga självständigheten för de personer som åtnjuter privilegier och immuniteter. De beviljas inte för att tillgodose ifrågavarande personers personliga intressen. Från dessa immuniteter kan man avstå beträffande generaldirektören med beslut av organisationens råd, beträffande tjänstemän med beslut av generaldirektören eller av den person som enligt artikel VI stycke 1 punkt b i konventionen agerar på hans eller hennes ställe och beträffande representanter för en stat med beslut av den ifrågavarande stat som är part i protokollet. Det skall avstås från dessa immuniteter ifall de skulle kunna hindra rättvisans gång och ifall de kan avstås ifrån utan skada för det ändamål för vilket de har beviljats.

I artikeln konstateras att privilegierna och immuniteterna är beviljade för att garantera självständigheten hos den som åtnjuter dem och för att garantera organisationens verksamhet och inte för deras personliga gagn. Dessutom bestäms det i artikeln om skyldigheten att avstå från dessa immuniteter i vissa situationer. I stycke 2 i artikeln finns detaljerade bestämmelser om vilken instans som är berättigad att bestämma om avståendet från privilegierna och immuniteterna för varje sådan personkategoris del som är berättigad till dem.

Artikel 14. Samarbete med de stater som är parter i detta avtal. Enligt artikeln samarbetar organisationen med vederbörande myndigheter i de stater som är parter i detta protokoll för att underlätta vederbörlig rättsskipning och efterlevnad av de lagar och bestämmelser som berör polisen, folkhälsan,

arbets säkerheten och miljön samt för att förhindra missbruk av de privilegier, immuniteter och arrangemang som ingår i detta protokoll.

Det är fråga om en allmän samarbetsförpliktelse på de områden som nämns i artikeln.

Artikel 15. Säkerhet och allmän ordning. Enligt artikeln inskränker bestämmelserna i protokollet inte rätten hos de stater som är parter i detta protokoll att genomföra försiktighetsåtgärder för sin säkerhets skull. Skulle någon stat som är part i detta protokoll anse det vara nödvändigt att genomföra åtgärder för sin säkerhets skull eller för upprätthållande av allmän säkerhet, skall den, förutom om det är omöjligt, kontakta organisationen så fort som omständigheterna medger för att genom ett inbördes avtal besluta om de erforderliga åtgärderna för att skydda organisationens fördelar. Organisationen samarbetar med regeringen i den ifrågavarande stat som är part i detta protokoll för att undvika att störa statens säkerhet eller allmänna ordning med sin verksamhet.

Artikeln innehåller en allmän ömsesidig förpliktelse för såväl parten i protokollet som organisationen att konsultera varandra angående eventuella försiktighetsåtgärder i säkerhetsärenden.

Artikel 16. Tvister av privat natur. Enligt stycke 1 punkt a i artikeln skall organisationen ordna lämpliga medel för att lösa tvister som uppkommer till följd av sådana avtal, i vilka organisationen är part. Organisationen inkluderar i alla andra skriftliga avtal som den ingår, förutom de avtal som avses i punkt d stycke 1 i denna artikel, en skiljedomsklausul enligt vilken tvister med anledning av tolkningen eller genomförandet av avtalet på begäran av endera parten skall överlämnas för lösning genom skiljemannaförfarande, eller om parterna så avtalar, genom annat vederbörligt lösningsförfarande.

Enligt stycke 1 punkter b och c i artikeln skall organisationen ordna de lämpliga medlen för att lösa tvister, som föranleds av skador som är förorsakade av organisationen eller som förknippas med något annat utomobligatoriskt ansvar av organisationen, samt tvister som berör organisationens tjänsteman som åtnjuter immunitet från lagskipning, så-

vida denna immunitet inte har avstått ifrån i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 i detta protokoll.

Enligt stycke 1 punkt d i artikeln skall organisationen ordna de lämpliga medlen för att lösa tvister mellan organisationen och dess tjänstemän. Organisationen överlämnar alla tvister som beror på tillämpningen och tolkningen av de avtal, som upprättats på basis av reglerna och bestämmelserna som avser organisationens personal och som ingåtts med organisationens tjänstemän, för bedömning vid Internationella arbetsorganisationens förvaltningsdomstol eller vid någon annan vederbörlig internationell förvaltningsdomstol till vars jurisdiktion organisationen hör med anledning av rådets beslut.

Enligt stycke 2 i artikeln kan organisationen avseende sådana tvister, för vilka det inte bestäms något specifikt lösningssätt i stycke 1 i denna artikel, använda sig av vilket som helst lösningssätt som den anser vara lämpligt, speciellt skiljemannaförfarande eller överlämnande för beslut av nationell domstol.

Enligt stycke 3 i artikeln skall det lösningsmedel som valts enligt denna artikel basera sig på principerna om en rättvis rättegång för att tvisten löses rättidigt, rättvist, opartiskt och bindande.

De lösningar som grundar sig på dessa detaljerade tvistelösningssätt enligt stycke 3 i artikeln, kan bli bindande för Cern varvid de blir åtminstone indirekt bindande även för medlemsstater och kan föranleda nya förpliktelser för medlemmarna. Denna bestämmelse kan anses höra till området för lagstiftning.

Artikel 17. Tvister mellan de stater som är parter i detta protokoll. Enligt stycke 1 i artikeln kan en tvist om tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll som inte löses försonligt mellan parterna av vardera av parterna befordras för internationella skiljemannadomstolens avgörande i enlighet med artikel 19 i detta protokoll. Om en stat som är part i detta protokoll önskar få tvisten avgjord genom skiljemannaförfarandet, skall den enligt stycke 2 i artikeln underrätta generaldirektören om detta och han eller hon skall omedelbart tillkännage meddelandet för alla stater som är parter i detta protokoll.

Artikel 18. Tvister mellan de stater som är parter i detta protokoll och organisationen.

Enligt stycke 1 i artikeln kan vardera parten befordra en tvist mellan en eller flera stater som är parter i detta protokoll och organisationen, som gäller tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll och som inte löses försonligt mellan parterna (med en eller flera stater som är parter i detta protokoll som den ena parten och organisationen som den andra parten) för internationella skiljemannadomstolens avgörande i enlighet med artikel 19 i detta protokoll. Enligt stycke 2 i artikeln skall generaldirektören omedelbart tillkännage meddelande av den part som söker skiljemannaförfarande för de andra parterna i detta protokoll.

Artikel 19. Internationell skiljemannadomstol. Enligt stycke 1 i artikeln tillämpas på den internationella skiljemannadomstolen ("domstolen"), som avses i artiklarna 17 och 18 i detta protokoll, bestämmelserna i denna artikel.

Enligt stycke 2 i artikeln utser båda tvisteparterna en medlem i domstolen. De två medlemmar som utsetts på detta sätt utser tillsammans en tredje medlem, som skall vara ordförande för domstolen. Om medlemmarna i domstolen är oeniga om utseendet av ordföranden, utser presidenten för Internationella domstolen ordföranden på begäran av en medlem av skiljemannadomstolen.

Om endera av tvistparterna inte utser en medlem för domstolen och inte har vidtagit några åtgärder för utseendet av medlemmen inom två månader från den andra partens begäran, får den andra parten enligt stycke 3 i artikeln begära presidenten för Internationella domstolen att utse medlemmen.

Enligt stycke 4 i artikeln beslutar domstolen själv om sin arbetsordning och enligt stycke 5 får ändring i domstolens beslut inte sökas, utan det är slutgiltigt och bindande för parterna. Om tvisten gäller innehållet i eller tillämpningsområdet för beslutet, skall domstolen utfärda en tolkning av ärendet på begäran av någondera parten.

Artiklarna 17-19 kan anses höra till området för lagstiftning eftersom de innehåller förfarandesätt för bindande lösningsförfaranden av tvister mellan organisationen och medlemsstaterna och kan föranleda nya ekonomiska eller andra bindande förpliktelser för tvistens parter. Tvistelösningssystemet

merna i artiklarna 17-19 kan anses vara omfattande och lämpliga med hänsyn till organisationens karaktär.

Artikel 20. Verkställighet av protokollet. Enligt artikeln får, om organisationens råd så beslutar, organisationen ingå andra avtal med en eller flera av de stater som är parter i detta protokoll för att genomföra bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 21. Ändring av protokollet. Enligt stycke 1 i artikeln kan varje stat som är part i detta protokoll föreslå ändringar i detta protokoll, och organisationens generaldirektör skall ge dem till kännedom för de andra stater som är parter i detta protokoll. Enligt stycke 2 i artikeln sammankallar generaldirektören ett möte av de stater som är parter i detta protokoll. Om mötet godkänner en föreslagen textändring med två tredjedels majoritet av de närvarande och röstande staterna, delger generaldirektören denna till alla stater som är parter i detta protokoll för godkännande i enlighet med kraven enligt deras grundlagar. Enligt stycke 3 i artikeln träder en sådan ändring i kraft trettio dagar efter det att alla stater som är parter i detta protokoll har underrättat generaldirektören om ratificering eller godkännande av ändringen.

Artikel 22. Särskilda avtal. Enligt stycke 1 i artikeln skall bestämmelserna i detta protokoll varken begränsa eller förhindra tillämpningen av bestämmelserna i sådana internationella fördrag, som organisationen och en stat som är part i detta protokoll har ingått på den grunden att organisationens högkvarter, regionala byråer, laboratorier eller andra inrättningar befinner sig inom ifrågavarande stats territorium. Om bestämmelserna i detta protokoll och i ett sådant internationellt fördrag står i strid med varandra, tillämpas bestämmelserna i det ifrågavarande internationella fördraget. Enligt stycke 2 i artikeln förhindrar inget i detta protokoll de stater som är parter i detta protokoll från att ingå andra internationella fördrag med organisationen, genom vilka bestämmelserna i detta protokoll kompletteras, utvidgas eller effektiviseras.

Cerns världlandsavtal med Schweiz och Frankrike är sådana särskilda avtal som avses i artikel 22. Ifall dessas bestämmelser vore i strid med detta protokoll, skall världsstats-

avtalet tillämpas som ett särskilt avtal. Schweiz och Frankrike har indikerat att de inte kommer att underteckna protokollet, eftersom dessa världlandsavtal redan innehåller lika omfattande privilegier och immuniteter avseende organisationen och världländerna.

Artikel 23. Undertecknande, ratificering och anslutning. Enligt stycke 1 i artikeln står protokollet öppet för undertecknande från den 19 december 2003 till den 19 december 2004 för alla stater som är parter i konventionen samt för stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen. Enligt stycke 2 i artikeln skall de undertecknande staterna ratificera eller godkänna detta protokoll. Instrumenten avseende ratificering eller godkännande deponeras hos generaldirektören för Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco). Enligt stycke 3 i artikeln står detta protokoll öppet för anslutning för de stater som är parter i konventionen samt de stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen. Anslutningsinstrumenten deponeras hos Unescos generaldirektör.

Artikel 24. Ikraftträdande. Enligt stycke 1 i artikeln träder protokollet i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tolfte instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning av en stat som är part i konventionen deponeras hos generalsekreteraren. Enligt stycke 2 träder protokollet i kraft för varje sådan stat, som ratificerar eller godkänner detta protokoll efter dess ikraftträdande den trettionde dagen efter den dagen då deras instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning deponerats hos Unescos generaldirektör.

Artikel 25. Meddelande. Enligt artikeln meddelar Unescos generaldirektör alla de stater som undertecknat detta protokoll och anslutit sig till det om deponeringen av alla instrument avseende ratificering, godkännande eller anslutning, om ikraftträdandet av detta protokoll samt om alla meddelanden avseende uppsägningar.

Artikel 26. Registrering. Enligt artikeln skall generaldirektören av Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur registrera detta protokoll vid dess ikraftträdande hos Förenta Nationernas sek-

retariat i enlighet med artikel 102 i Förenta Nationernas grundstadga.

Artikel 27. Uppsägning. Enligt artikeln får varje stat som är part i detta protokoll när som helst säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Unescos generaldirektör. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

Giltiga texter. I slutet av protokollet finns ett konstaterande om att protokollet är upprättat i Genève den 19 december 2003 i ett exemplar på engelska och franska, vilka båda texter har samma giltighet och skall deponeras i arkiv hos Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Unescos generaldirektör sänder en bestyrkt kopia av protokollet till varje stat som under-tecknat eller anslutit sig till protokollet.

2. Motivering till lagförslaget

1 §. Lagens 1 § innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. För de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen redogörs nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

2 §. Närmare bestämmelser om verkställighet av lagen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president samtidigt som protokollet träder i kraft för Finlands del.

3. Ikraftträdande

Enligt artikel 24 stycke 1 i protokollet träder det i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av det tolfte instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning. För sådana stater, som ratificerar eller godkänner detta protokoll eller ansluter sig till det efter dess ikraftträdande, träder protokollet enligt samma artikel stycke 2 i kraft den trettionde dagen efter den dagen då deras instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning deponerats hos Unescos generaldirektören.

Än så länge har ingen av Cerns medlemsstater ratificerat protokollet. Därmed träder protokollet för Finlands del i sinom tid i kraft i enlighet med artikel 24 stycke 1 i protokollet den trettionde dagen efter dagen för deponering av det tolfte instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning.

Avsikten är att lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet träder i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft.

4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen bland annat sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt tolkningspraxis av riksdagens grundlagsutskott avser denna grundlagsfästa godkännandejurisdiktion hos riksdagen alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. Avtalsbestämmelser skall anses höra till området för lagstiftningen, 1) om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 1 i protokollet definieras de centrala begrepp som använts i protokollet. Dylika bestämmelser, som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, hör också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd).

I artikel 2 i protokollet beviljas organisationen status som juridisk person och den rättsförmåga som hänför sig härtill nämns särskilt. I Finland bestäms det genom lag om den juridiska personligheten med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga (GrUU 38/2000 rd). Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Bestämmelser som gäller en internationell organisations och dess personals privilegier hör till området för lagstiftningen och kräver samtycke av riksdagen (GrUU 38/2000 rd). Artiklarna 3-13 i protokollet innehåller flera bestämmelser om privilegier och immuniteter och kräver därför riksdagens samtycke.

Bestämmelserna i de nämnda artiklarna avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland.

Bestämmelsen om okränkbarhet för organisationens lokaler i artikel 3 i protokollet och om okränkbarhet för arkiven och dokument i artikel 4 avviker från finsk lagstiftning i fråga om beslag och husrannsakan. Immunitet mot rättsligt förfarande i artikel 5 i protokollet innebär att organisationen och dess egendom och tillgångar är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsåtgärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om beslag i brottmål finns i 4 och 5 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen. Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Bestämmelser om tvångsöverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgärder mot egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen. Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen. Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utsökningslagen. På grund av medlemskapet i Europeiska unionen och hörandet till Euro-området hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. De befrielser som gäller penningrörelse i artikel 7 avviker emellertid från bestämmelserna i beredskapslagen om tillsyn

och reglering under undantagsförhållanden. På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. På dessa grunder hör artiklar 3, 4, 5 och 7 till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna om befrielse från direkta skatter vad gäller organisationens egendom och tillgångar i stycke 1 i artikel 6 i protokollet avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen skall om statsskatt bestämmas genom lag. Bestämmelsen hör därför till området för lagstiftningen. Befrielse från erläggande av indirekta skatter, tullar och andra avgifter vad gäller varor och tjänster enligt stycke 2 i artikeln och befrielse från skatter, tullar och andra avgifter vad gäller organisationens import och export enligt stycke 3 innebär beviljande av privilegier. Styckena 1-3 i artikel 6 hör till de som skall godkännas av riksdagen på den grunden att det är fråga om beviljandet av privilegier (GrUU 38/2000 rd, GrUU 45/2000 rd, GrUU 31/2001 rd).

EG:s sjätte mervärdesskattdirektiv (77/388/EEG) reglerar befrielserna från och återbetalningarna av moms. 72 d § 2 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) och i 16 § 7 punkten i lagen om påförande av accis (1469/1994) innehåller förutsättningarna för beviljande av skattefriheter för en internationell organisation i en annan medlemsstat. Enligt 16 § 7 punkten i lagen om påförande av accis är produkter som överläts på basis av diplomat- eller konsulsförbindelse samt produkter som överläts till en internationell organisation eller till dess medlemmar enligt vad som förutsätts i det internationella avtalet om grundandet av organisationen befriade från accis enligt vad som stadgas om förfarandet i 3 och 3a § i förordningen om påförande av accis. Skattefriheten kan genomföras antingen som en direkt skattefrihet eller som återbetalning. Med stöd av 3 § 3 mom. i förordningen om påförande av accis förverkligas accisfriheten, när accispliktiga produkter införs från ett område utanför gemenskapen, med liknande förfaranden som tullfriheten för motsvarande produkter.

I fråga om tullavgifter som avses i artikel 6 i protokollet har Finland i regel inte längre lagstiftningsbehörighet, eftersom ärendet hör till

EG:s exklusiva behörighet med stöd av de bestämmelser i EG-fördraget som gäller handelspolitik. Även bestämmelserna om befrielser från indirekta skatter i artikel 6 i protokollet hör till gemenskapernas exklusiva behörighet till den del det finns gällande gemenskapslagstiftning på de frågor som ifrågasättande bestämmelser omfattar. Frågan regleras i punkt 10 i artikel 15 i det sjätte mervärdesskattsdirektivet (77/388/EEG) vad gäller mervärdesskatt och i punkt 1 i artikel 23 i direktivet om allmänna regler för accisepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (92/12/EEG) vad gäller accis. Enligt grundlagens tolkningspraxis omfattar riksdagens godkännandebehörighet inte de bestämmelser i avtalet som hör till gemenskapernas behörighet. Denna slutsats påverkas inte av att enbart en stat kan vara part till protokollet. Då Finland förbinder sig till protokollet kan Finland till denna del anses agera på gemenskapernas vägnar och använda dess behörighet (GrUU 16/2004 rd.)

Bestämmelserna i artikel 8 som ansluter sig till organisationens officiella kommunikation gäller utnyttjande av grundläggande fri- och rättigheter enligt 10 § 2 mom. och 12 § 1 mom. i grundlagen och hör som sådana till området för lagstiftningen. Dessutom utsträcks med artikelns bestämmelser tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna hör även på dessa grunder till området för lagstiftningen.

Alla bestämmelser i artikel 9 i protokollet om medlemsstaternas representanters och delegationers privilegier och immuniteter hör till området för lagstiftningen på följande grunder. Immuniteten mot anhållande och häktning enligt stycke 1 punkt a i artikeln avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Immuniteten mot rättsligt förfarande enligt punkt b i samma stycke avviker från såväl civil-, straff- som förvaltningsmässig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Bestämmelsen om handlingars okränkbarhet i punkt c i samma stycke avviker från finsk lagstiftning bl.a. i fråga om beslag och husrannsakan. Punkt d i stycket utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbin-

delse som satts i kraft genom lag. Punkt e i stycket avviker bland annat från bestämmelserna i den nya utlänningslagen som gäller utlänningsars inresa i Finland. Punkterna f och g i stycket utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser. Enligt stycke 2 i artikeln är en stat som är part i detta protokoll inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som bestäms i denna artikel.

I artikel 10 i protokollet listas privilegier och immuniteter för organisationens tjänstemän. I stycke 1 beviljas immunitet för de officiella uppdragens del, inbegripet muntliga och skriftliga uttalanden, vilket avviker från såväl civil-, straff- som förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland och hör därför till området för lagstiftning. Bestämmelsen i stycke 2 punkt a om den tullfria in- och utförseln av lösöre gäller området för lagstiftningen om import och export. Befrielsen från nationell beskattning för de löner som utbetalas av organisationer enligt stycke 2 punkt b avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen och bestämmelsen hör även enligt 81 § i grundlagen till området för lagstiftningen.

Punkt 2 c i artikel 10 avviker bl a från de bestämmelser i utlänningslagen som gäller utlänningsars inresa. Punkt d om okränkbarheten av dokument gäller yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen som innefattar rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Bestämmelsen innehåller även undantag avseende beslag och husrannsakan. Det som konstaterats ovan i samband med artikel 4 är tillämpligt även på denna punkt.

Med punkten 2 e utvidgas tillämpningsområdet av Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser i samband med repatrieringsrangemang vid internationella kriser.

Den stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som avses i stycke 2 punkterna a, c, e och f i denna artikel.

Befrielsen från socialskyddsavgifter som ingår i artikel 11 i protokollet hör också till området för lagstiftningen eftersom i Finland bestäms om socialskyddsavgifterna genom lag (lag och förordning om arbetsgivares socialskyddsavgift 366/1963 och 940/1978).

I artikel 12 utvidgas tillämpningsområdet av Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördS 3-4/1970) till att gälla privilegier och immuniteter för Cerns generaldirektör.

Artikel 13 gäller tillämpningsändamålen av privilegier och immuniteter för organisationens tjänstemän samt organisationens rätt och skyldighet att återkalla immuniteterna. Såsom en bestämmelse som berör grunderna för individens rättsliga ställning hör bestämmelsen till området för lagstiftningen.

Lösningar av tvister av privat natur, i vilka organisationen är den ena parten och som åstadkommit med de medel som nämns enligt artikel 16 punkt 3, är bindande och blir således åtminstone indirekt bindande för medlemsstaterna. Därmed är det fråga om en bestämmelse som hör till området för lagstiftningen.

I artikel 17 ingår ett obligatoriskt skiljeförfarande avseende en tvist om tolkningen och tillämpningen av protokollet mellan staterna som är parter i protokollet och förfarandets lösning binder båda avtalsparterna på ett slutgiltigt sätt. I artikel 19 bestäms om utseende och verksamhet av den internationella skiljemannadomstolen som avses i artiklarna 17 och 18. Eftersom avtalet innefattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, kan det i skiljeförfarandet på ett för Finland bindande sätt bli fastställt hur en viss bestämmelse som hör till området för lagstiftningen skall tolkas eller tillämpas. En sådan klausul om tvistelösning anses höra till området för lagstiftningen. Lösningen kan

innehålla även nya ekonomiska eller andra förpliktelser för den förlorande parten. Artiklarna 17-19 hör alla till området för lagstiftningen.

4.2. Behandlingsordning

Bestämmelserna i protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning är sedvanliga i internationell praxis och de kan inte anses strida mot modern suveränitetsuppfattning eller mot jämlikheten enligt 6 § i grundlagen. Protokollet kompletterar bestämmelserna om privilegier och immuniteter i Cern-konventionen samt i dess värdlandsavtal med Schweiz och Frankrike.

Bestämmelserna om tvistlösning och om skiljemannaförfarandet i artiklarna 17, 18 och 19 i protokollet hör till området för lagstiftning, men eftersom de är sedvänja i internationell samverkan strider de inte mot modern suveränitetsuppfattning.

Av ovan nämnda orsaker kan protokollet enligt regeringens uppfattning godkännas i riksdagen med enkel majoritet och lagen om sättande i kraft av detsamma kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås,

att Riksdagen godkänner det i Geneve den 19 december 2003 ingångna protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning till den del det ingår i Finlands behörighet.

Eftersom protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Geneve den 19 december 2003 ingångna protokollet om privilegier och immuniteter för den europeiska organisationen för kärnforskning gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §
Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 21 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*

*Bilaga**(Översättning)***Protokoll om privilegier och immuniteter
för den Europeiska organisationen för
kärnforskning*****Inledning***

De stater som är parter i detta protokoll och som

beaktar att konventionen om upprättande av en europeisk organisation för kärnforskning (CERN) och det därtill anslutna finansprotokollet, vilka undertecknades den 1 juli 1953, trädde i kraft den 29 september 1954 och ändrades den 17 januari 1971,

beaktar att organisationens högkvarter är beläget i Genève, Schweiz, och att dess ställning i Schweiz definieras genom det avtalet mellan schweiziska förbundsrådet och organisationen som är ingånget den 11 juni 1955,

beaktar att organisationen är belägen även i Frankrike där dess ställning definieras genom det avtal mellan regeringen i republiken Frankrike och organisationen som är ingånget den 13 september 1965 och reviderat den 16 juni 1972,

beaktar även det avtal mellan schweiziska edsförbundets förbundsråd och regeringen i republiken Frankrike som är ingånget den 13 september 1965 och genom vilket organisationens verksamhetsområde utsträcks till att omfatta även Frankrikes territorium,

beaktar att organisationens verksamhet utsträcker sig allt mer till alla de staters territorier som är parter i konventionen, vilket markant ökar rörligheten av de varor och personer som är avsedda för organisationens forskningsprogram och som används i dem,

**Protocol on the privileges and immunities of the European Organization
for Nuclear Research*****Preamble***

The States parties to this Protocol,

Considering the Convention for the Establishment of a European Organization for Nuclear Research (CERN) and the Financial Protocol annexed thereto, signed on 1st July 1953, entered into force on 29 September 1954 and amended on 17 January 1971;

Considering that the Organization has its seat in Geneva, Switzerland, and that its status in Switzerland is defined by the Agreement between the Swiss Federal Council and the Organization dated 11 June 1955;

Considering that the Organization is also established in France, where its status is defined by the Agreement between the Government of the French Republic and the Organization dated 13 September 1965, as revised on 16 June 1972;

Considering also the Convention between the Federal Council of the Swiss Confederation and the Government of the French Republic dated 13 September 1965 concerning the extension of the Organization's site to include French territory;

Considering that the Organization's activities are increasingly extending into the territory of all the States parties to the Convention, with a consequent substantial increase in the mobility of persons and goods assigned to and used for its research programmes;

önskar att säkerställa ett effektivt fullgörande av de uppgifter som genom konventionen getts åt organisationen, speciellt genom artikel II som definierar organisationens ändamål samt att säkerställa organisationen en lika behandling inom alla de staternas territorier som är parter i konventionen,

därför har bestämt sig att i enlighet med artikel IX i konventionen bevilja organisationen de privilegier och immuniteter som den behöver för att utöva sin officiella verksamhet,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I detta protokoll avses med:

a) ”konventionen” konventionen om uppriktande av en europeisk organisation för kärnforskning och det därtill anslutna finansprotokollet som undertecknades den 1 juli 1953, trädde i kraft den 29 september 1954 och reviderades den 17 januari 1971,

b) ”organisationen” den europeiska organisationen för kärnforskning,

c) ”den officiella verksamheten” organisationens verksamhet som bestäms genom konventionen, speciellt genom dess artikel II, inbegripet organisationens förvaltningsverksamhet,

d) ”tjänstemän” de ”medlemmar av personalen” som definieras i regler och bestämmelser om organisationens personal,

e) ”samarbetsavtal” ett bilateralt avtal som organisationen och någon annan stat än medlemsstat eller forskningsinstitution som är belägen i staten i fråga har ingått med varandra och i vilket definieras villkoren för denna stats eller detta forskningsinstitutions deltagande i organisationens verksamhet,

f) ”associeringsavtal” ett bilateralt avtal som organisationen och en stat som är oduglig som medlemsstat har ingått med varandra och med vilket skapas ett intensivt institutionellt kompanjonskap mellan ifrågavarande stat och organisationen för att denna stat djupare skall kunna delta i organisationens verksamhet.

Desiring to ensure the efficient performance of the Organization’s functions assigned to it by the Convention, in particular Article II defining the Organization’s purposes, and to guarantee it equal treatment on the territory of all the States parties to the Convention;

Having resolved to this end, in accordance with Article IX of the Convention, to grant to the Organization the privileges and immunities necessary for the exercise of its official activities;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Protocol:

a) the “Convention” refers to the Convention for the Establishment of a European Organization for Nuclear Research and the Financial Protocol annexed thereto, signed on 1st July 1953, entered into force on 29 September 1954 and amended on 17 January 1971;

b) the “Organization” refers to the European Organization for Nuclear Research;

c) “official activities” refers to the activities of the Organization set out in the Convention, in particular its Article II, including its activities of an administrative nature;

d) “officials” refers to the “members of personnel” as defined in the Staff Rules and Regulations of the Organization;

e) “Co-operation Agreement” refers to a bilateral agreement, concluded between the Organization and a non-Member State or a scientific institute established in that State, defining the conditions governing its participation in the activities of the Organization;

f) “Association Agreement” refers to a bilateral agreement, concluded between the Organization and a State ineligible to become a Member State, establishing a close institutional partnership between that State and the Organization in order to allow it to be engaged more deeply in the activities of the Organization.

Artikel 2

Juridisk personlighet

1. Organisationen skall ha en internationell juridisk personlighet och rättshandlingsförmåga inom de staters territorier som är parter i detta protokoll.

2. Särskilt skall organisationen ha behörighet att ingå avtal, förvärva och fritt förfoga över fast och lös egendom samt vara part i rättsliga förfaranden.

Artikel 3

Okränkbarhet för jordområden, byggnader och lokaler

1. Organisationens jordområden, byggnader och lokaler skall vara okränkbara.

2. Ingen representant för offentliga myndigheter skall äga tillträde till organisationens jordområden, byggnader och lokaler utan generaldirektörens eller av honom vederbörligen befullmäktigade representants uttryckliga medgivande.

3. I samband med eldsvåda eller annan olyckshändelse som påkallar omedelbara skyddsåtgärder, då det är omöjligt att be om ett sådant uttryckligt medgivande, kan generaldirektören presumeras ha lämnat sitt medgivande.

4. Organisationen skall inte tillåta att dess byggnader eller lokaler användas som en fristad för en person som är efterlyst på grund av ett begånget brott eller försök eller beträffande vilken det har utfärdats en arresteringsorder eller ett utvisningsbeslut eller som har blivit dömd för ett brott av de behöriga myndigheterna.

Artikel 4

Okränkbarhet för arkiv och dokument

Organisationens arkiv och alla dokument i vilken form som helst som är i organisationens besittning eller som tillhör den skall vara okränkbara, var och i vems besittning de än befinner sig.

Article 2

International legal personality

3. The Organization shall have international legal personality and legal capacity on the respective territories of the States parties to this Protocol.

4. The Organization shall in particular have the capacity to contract, to acquire and to dispose of movable and immovable property and to participate in legal proceedings.

Article 3

Inviolability of grounds, buildings and premises

1. The grounds, buildings and premises of the Organization shall be inviolable.

2. No agent of the public authorities may enter them without the express consent of the Director-General or his duly authorised representative.

3. In case of fire or other disaster requiring prompt protective action, where the seeking of such express consent is not practicable, the authorization of the Director-General may be considered as granted.

4. The Organization shall not allow its buildings or premises to serve as a refuge to a person wanted for committing, attempting to commit or just having committed a crime or offence or for whom a warrant of arrest or deportation order has been issued or who has been convicted of a crime or offence by the competent authorities.

Article 4

Inviolability of archives and documents

The archives of the Organization and all documents in whatever form held by the Organization or belonging to it, wherever located and by whomsoever held, shall be inviolable.

Artikel 5

Immunitet mot lagskipning och verkställighet

1. Organisationen skall vid utförande av sin officiella verksamhet åtnjuta immunitet från lagskipning, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) vid civilrättslig talan av en tredje man om skadestånd på grund av en olyckshändelse förorsakad av motorfordon som tillhör organisationen eller framförs för dess räkning, eller vid en sådan trafikförseelse där ett sådant fordon är inblandat,

c) vid verkställighet av en skiljedom given enligt artikel 16 eller 18 i detta protokoll,

d) vid ett genkärsmål som har direkt anknytning till organisationens talan och som framförs i samband med en rättegång som grundar sig på en sådan talan.

2. Organisationens egendom och tillgångar skall oavsett var de befinner sig åtnjuta immunitet mot all slags rekvisition, konfiskation, expropriation, skingringsförbud och annat beslagstagande eller ingripande vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) ifall detta är tillfälligt nödvändigt vid förebyggande eller undersökning av olyckshändelser där motorfordon som tillhör organisationen eller framförs för dess räkning är inblandade,

c) i samband med utmätning av lön på grund av en tjänstemans skuld, förutsatt att utmätningen grundar sig på ett slutgiltigt och verkställbart beslut i enlighet med de regler och bestämmelser som är i kraft inom exekutionsområdet.

Artikel 6

Beskattnings- och tullarrangemang

1. Organisationens egendom och tillgång-

Article 5

Immunity from legal process and from execution

1. In the exercise of its official activities, the Organization shall enjoy immunity from legal process, except:

a) in so far as such immunity is waived in a particular case by the Council of the Organization;

b) in respect of a claim by a third party for damage arising from an accident caused by a motor vehicle belonging to, or operated on behalf of, the Organization, or in respect of a motor traffic offence involving such a vehicle;

c) in respect of the enforcement of an arbitration award made under Article 16 or 18 of this Protocol;

d) in respect of a counter-claim relating directly to and introduced in the procedural framework of a claim brought by the Organization.

2. The Organization's property and assets, wherever located, shall enjoy immunity from every form of requisition, confiscation, expropriation, sequestration and any other form of seizure or interference whether by executive, administrative, judicial or legislative action, except:

a) in so far as such immunity is waived in a particular case by the Council of the Organization;

b) in so far as may be temporarily necessary in connection with the prevention or investigation of accidents involving motor vehicles belonging to, or operated on behalf of, the Organization;

c) in the event of an attachment of salary, enforced for a debt of an official of the Organization, provided that such attachment results from a final and enforceable decision in accordance with the rules and regulations in force on the territory of enforcement.

Article 6

Fiscal and customs arrangements

1. Within the scope of its official activi-

ar skall i dess officiella verksamhet vara befriade från direkta skatter.

2. Då organisationen i sin officiella verksamhet anskaffar eller använder exceptionellt dyra förnödenheter eller tjänster i vilkas pris ingår skatter, tullar eller andra avgifter, skall den stat som är part i detta protokoll och som uppbär dessa skatter, tullar eller andra avgifter, vidta de vederbörliga åtgärderna för att återbetala dessa skatter, tullar och andra avgifter ifall dessa är identifierbara.

3. Import och export av varor och förnödenheter som utövas i organisationens officiella verksamhet eller för dess räkning skall befrias från samtliga skatter, tullar och andra avgifter som förknippas med import och export.

4. Befrielse eller återbetalning skall inte beviljas avseende de skatter, tullar eller andra avgifter som endast utgör vederlag för de erlagda tjänsterna.

5. Bestämmelserna i stycke 2 och 3 i denna artikel skall inte tillämpas på anskaffande eller användande av sådana varor eller tjänster eller på import av sådana förnödenheter som är avsedda för organisationens tjänstemäns eller generaldirektörens privata bruk.

6. Varor och förnödenheter som tillhör organisationen och som anskaffats eller importerats i enlighet med bestämmelserna i stycke 2 eller 3 i denna artikel får säljas eller doneras inom den stats territorium som beviljat befrielsen endast på de villkor som bestäms av denna stat.

Artikel 7

Frihet att besluta om användning av tillgångar

Organisationen får fritt mottaga, inneha och överföra alla slags tillgångar, valutor och kontanter, och den får fritt bestämma över deras användning för sin officiella verksamhet och inneha konton i alla valutor i den omfattning som erfordras för att den skall kunna uppfylla sina förpliktelser.

ties, the Organization, its property and income shall be exempt from direct taxes.

2. When, in the exercise of its official activities, the Organization makes purchases of, or uses, goods or services of substantial value, in the price of which taxes, duties or other charges are included, appropriate measures shall be taken by the State party to this Protocol which has levied the taxes, duties or other charges to remit or reimburse the amount of such taxes, duties or other charges where they are identifiable.

3. The importation and exportation by or on behalf of the Organization of goods and materials in the exercise of its official activities shall be exempt from all import and export taxes, duties and other charges.

4. No exemption or reimbursement shall be granted for duties, taxes or other charges of any kind which only constitute remuneration for services rendered.

5. The provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article are not applicable to the purchase or use of goods or services or the import of goods intended for the personal use of the officials and of the Director-General of the Organization.

6. Goods and materials belonging to the Organization which have been acquired or imported in accordance with the provisions of paragraph 2 or 3 of this Article shall not be sold or donated on the territory of the State which has granted the exemption except under the conditions laid down by that State.

Article 7

Free disposal of funds

The Organization may freely receive, hold and transfer any kind of funds, currency and cash; it may dispose of them freely for its official activities and hold accounts in any currency to the extent required to meet its obligations.

Artikel 8

Officiell kommunikation

Spridandet av de publikationer och annat kommunikationsmaterial, som organisationen mottagit eller sänt i sin officiella verksamhet i vilken form som helst, skall inte begränsas på något sätt.

Artikel 9

Privilegier och immuniteter för representanter för stater

1. Representanter för de stater som är parter i detta protokoll skall vid utförandet av sina tjänsteuppdrag samt under resa till och från organisationens sammanträdesplatsen åtnjuta följande privilegier och immuniteter:

a) personlig immunitet mot anhållande, häktning och beslagtagande av personligt lösöre,

b) immunitet mot rättsligt förfarande på grund av de åtgärder som de har vidtagit i tjänsten, även efter det att deras uppdrag upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden; denna immunitet skall dock inte tillämpas på motorfordonbrott som har begåtts av en representant för en stat som är part i detta protokoll eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av honom eller henne,

c) okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form,

d) rätt att använda koder och att mottaga dokument och korrespondens med kurir eller som förseglat resgods,

e) befrielse från inreserestriktioner och formaliteter avseende registrering av utlänningar för representanter och deras makar,

f) samma lättnader avseende valuta- och valutaväxlingsbestämmelser som tillkommer en utländsk regerings representant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag,

g) samma tullarrangemang beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska representanter.

2. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt

Article 8

Official communications

The circulation of publications and other information material, received or sent by the Organization in whatever form in the exercise of its official activities, shall not be restricted in any way.

Article 9

Privileges and immunities of the States representatives

1. The representatives of the States parties to this Protocol shall enjoy, in the exercise of their functions and in the course of journeys to and from the place of meetings of the Organization, the following privileges and immunities:

a) immunity from personal arrest, detention and seizure of their personal effects;

b) immunity from legal process, even after the termination of their mission, in respect of acts, including words spoken or written, done by them in the exercise of their functions; this immunity shall not apply, however, in the case of a motor vehicle offence committed by a representative of a State party, nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by her or him;

c) inviolability of all official documents in whatever form held;

d) the right to use codes and to receive documents and correspondence by courier or sealed luggage;

e) for them and their spouses, exemption from all measures restricting entry and aliens' registration formalities;

f) the same facilities concerning currency and exchange regulations as those granted to the representatives of foreign Governments on temporary official missions;

g) the same customs facilities as regards their personal luggage as those granted to diplomatic agents.

2. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities set out in this Article to its own na-

uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som bestäms i denna artikel.

Artikel 10

Privilegier och immuniteter för organisationens tjänstemän

1. Organisationen tjänstemän skall åtnjuta immunitet mot rättsligt förfarande vid utförande av sina uppdrag och för de åtgärder som de har vidtagit inom gränserna för sitt uppdrag, även efter det att uppdraget upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden. Denna immunitet skall dock inte tillämpas på motorfordonförseelse begått av organisationens tjänsteman eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av honom eller henne.

2. Organisationen tjänstemän skall åtnjuta följande privilegier:

a) rätt att tullfritt införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de skall tillträda sin befattning vid organisationen i ifrågavarande stat samt att tullfritt återutföra dem ur landet när de avslutar sitt uppdrag i denna stat, i båda fallen under de förutsättningar som bestäms i lagarna och bestämmelserna i den stat där rätten utövs,

b)

i) med iakttagande av de förutsättningar och förfaranden som bestäms av organisationens råd skall organisationens tjänstemän och generaldirektör beskattas för de löner och löneförmåner som utbetalas av organisationen för organisationens fördel. Dessa löner och löneförmåner skall befrias från nationell inkomstskatt.

ii) De stater som är parter i detta protokoll är inte skyldiga att från inkomstskatt befria pensioner eller livräntor som organisationen betalar till sina före detta tjänstemän och generaldirektörer med anledning av deras tjänsteförhållande inom organisationen,

c) för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll samma befrielse från inreserestriktioner och forma-

tionals or to persons who, at the moment of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

Article 10

Privileges and immunities of the officials of the Organization

1. The officials of the Organization shall enjoy immunity, even after the termination of their functions, from legal process in respect of acts, including words spoken or written done by them in the exercise of their functions and within the limits of their duties. This immunity shall not apply, however, in the case of a motor vehicle offence committed by an official of the Organization nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by her or him.

2. The officials of the Organization shall enjoy the following privileges:

a) the right to import free of duty their furniture and personal effects at the time of taking up their appointment with the Organization in the State concerned and the right, on the termination of their functions in that State, to export free of duty their furniture and personal effects, subject, in both cases, to the conditions imposed by the laws and regulations of the State where the right is exercised;

b)

i) Subject to the conditions and following the procedures laid down by the Council of the Organization, the officials and the Director-General of the Organization shall be subject to a tax, for the benefit of the Organization, on salaries and emoluments paid by the Organization. Such salaries and emoluments shall be exempt from national income tax.

ii) The States Parties to this Protocol shall not be obliged to exempt from income tax pensions or annuities paid by the Organization to its former officials and Directors-General in respect of their service with the Organization.

c) for themselves and the family members forming part of their household, the same exemption from immigration restrictions

liteter avseende registrering av utlänningar som normalt beviljas tjänstemän vid internationella organisationer,

d) okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form,

e) för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll samma repatrieringsarrangemang som ansluter sig till internationella kriser som medlemmar av diplomatiska beskickningar har,

f) de privilegier avseende överföring av valuta, valutaväxling och tullarrangemang som vanligtvis tillkommer tjänstemän vid internationella organisationer.

2. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträdandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och immuniteter som avses i denna artikel stycke 2 punkterna a, c, e och f.

Artikel 11

Socialskydd

Organisationen och dess tjänstemän skall befrias från alla obligatoriska avgifter för nationella socialskyddssystem förutsatt att organisationen försör dessa personer med ett motsvarande socialskydd.

Artikel 12

Privilegier och immuniteter för generaldirektören

1. Förutom de privilegier och immuniteter som ingår i artiklarna 10 och 11 i detta protokoll skall generaldirektören under tiden för alla sina uppdrag åtnjuta de privilegier och immuniteter som enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961 beviljas diplomatiska representanter i motsvarande ställning.

2. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträdandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de

and aliens' registration formalities as are normally granted to officials of international organizations;

d) inviolability of all official documents, in whatever form held;

e) for themselves and the family members forming part of their household, the same repatriation facilities in time of international crisis as the members of diplomatic missions;

f) in respect of transfers of funds and currency exchange and customs facilities, the privileges generally granted to the officials of international organizations.

3. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities referred to in paragraphs 2 a), c), e) and f) of this Article to its own nationals or to persons who, at the moment of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

Article 11

Social security

The Organization and the officials employed by the Organization shall be exempt from all compulsory contributions to national social security schemes, on the understanding that such persons are provided with equivalent social protection coverage by the Organization.

Article 12

Privileges and immunities of the Director-General

1. In addition to the privileges and immunities provided for in Articles 10 and 11 of this Protocol, the Director-General shall enjoy throughout the duration of her or his functions the privileges and immunities granted by the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961 to diplomatic agents of comparable rank.

2. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities referred to in this Article to its own nationals or to persons who, at the moment

privilegier och immuniteter som avses i denna artikel.

Artikel 13

Immuniteternas ändamål och gränser

De privilegier och immuniteter som bestäms i artiklarna 9, 10 och 12 i detta protokoll skall beviljas enbart för att säkerställa organisationens verksamhet samt den fullständiga självständigheten för de personer som åtnjuter privilegier och immuniteter. De beviljas inte för att tillgodose ifrågavarande personers personliga intressen.

2. Dessa immuniteter kan avstås:

a) beträffande generaldirektören av organisationens råd,

b) beträffande tjänstemän av generaldirektören eller av den person som enligt artikel VI stycke 1 punkt b i konventionen agerar på hans eller hennes ställe,

c) beträffande representanter för en stat av den ifrågavarande stat som är part i protokollet,

och från dem skall avstås ifall de skulle kunna hindra rättvisans gång och i all de kan avstås ifrån utan skada för det ändamål för vilket de har beviljats.

Artikel 14

Samarbete med de stater som är parter i detta avtal

Organisationen skall samarbeta med vederbörande myndigheter i de stater som är parter i detta protokoll för att underlätta vederbörlig rättsskipning och efterlevnad av de lagar och bestämmelser som berör polisen, folkhälsan, arbets säkerheten och miljön samt för att förhindra missbruk av de privilegier, immuniteter och arrangemang som ingår i detta protokoll.

Artikel 15

Säkerhet och allmän ordning

1. Bestämmelserna i detta protokoll skall inte inskränka rätten hos de stater som är

of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

Article 13

Object and limits of the immunities

1. The privileges and immunities provided for in Articles 9, 10 and 12 of this Protocol are granted solely to ensure the unimpeded functioning of the Organization and the complete independence of the persons to whom they are accorded. They are not granted for the personal benefit of the individuals concerned.

2. Such immunities may be waived :

a) in the case of the Director-General, by the Council of the Organization;

b) in the case of officials, by the Director-General or the person acting in his stead as provided in Article VI, paragraph 1 b), of the Convention;

c) in the case of State representatives, by the State party concerned;

and there is a duty to do so in any particular case where they would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the purpose for which they are accorded.

Article 14

Co-operation with the States parties to this Protocol

The Organization shall co-operate with the competent authorities of the States parties to this Protocol in order to facilitate the proper administration of justice, the observance of laws and regulations on police, public health, health and safety at work and on the environment, and to prevent any abuse of privileges, immunities and facilities provided for in this Protocol.

Article 15

Security and public order

1. The right of a State party to this Protocol to take precautionary measures in the

parter i detta protokoll att för sin säkerhets skull genomföra försiktighetsåtgärder.

2. Skulle någon stat som är part i detta protokoll anse det vara nödvändigt att genomföra åtgärder för sin säkerhets skull eller för upprätthållande av allmän säkerhet, skall den, förutom om det är omöjligt, kontakta organisationen så fort som omständigheterna medger för att genom ett inbördes avtal besluta om de erforderliga åtgärderna för att skydda organisationens fördelar.

3. Organisationen skall samarbeta med regeringen i den ifrågavarande stat som är part i detta protokoll för att undvika att störa statens säkerhet eller allmänna ordning med sin verksamhet.

Artikel 16

Twister av privat natur

1. Organisationen skall ordna lämpliga medel för att lösa

a) tvister som uppkommer till följd av sådana avtal, i vilka organisationen är part, organisationen skall i alla andra skriftliga avtal som den ingår förutom de avtal som avses i punkt d stycke 1 i denna artikel inkludera en skiljedoms klausul enligt vilken tvister med anledning av tolkningen eller genomförandet av avtalet skall på begäran av endera parten överlämnas för lösning genom skiljemannaförfarande, eller om parterna så avtalar, genom annat vederbörligt lösningsförfarande,

b) tvister som föranleds av skador som är förorsakade av organisationen eller som förknippas med något annat utomobligatoriskt ansvar av organisationen,

c) tvister som berör organisationens tjänstemän som åtnjuter immunitet från lagskipning såvida denna immunitet inte har avståtts ifrån i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 i detta protokoll,

d) tvister mellan organisationen och dess tjänstemän,

organisationen skall överlämna alla tvister som beror på tillämpningen och tolkningen av de avtal som upprättats på basis av reglerna och bestämmelserna som avser organisationens personal och som ingåtts med organisationens tjänstemän för bedömning

interest of its security shall not be prejudiced by any provision in this Protocol.

2. If a State party to this Protocol considers it necessary to take measures for its security or for the maintenance of public order, it shall, except where this is not practicable, approach the Organization as rapidly as circumstances allow in order to determine, by mutual agreement, the measures necessary to protect the interests of the Organization.

3. The Organization shall co-operate with the Government of such State party to this Protocol to avoid any prejudice to the security or public order of such State party to this Protocol resulting from its activities.

Article 16

Disputes of a private nature

1. The Organization shall make provision for appropriate modes of settlement of:

a) disputes arising from contracts to which the Organization is a party; the Organization shall include, in all written contracts into which it enters, other than those referred to in paragraph 1 d) of this Article, an arbitration clause under which any disputes arising out of the interpretation or execution of the contract shall, at the request of either party, be submitted to arbitration or, if so agreed by the parties, to another appropriate mode of settlement;

b) disputes arising out of damages caused by the Organization or involving any other non-contractual liability of the Organization;

c) disputes involving an official of the Organization who enjoys immunity from legal process, if such immunity has not been waived in accordance with the provisions of Article 5 of this Protocol;

d) disputes arising between the Organization and its officials;

the Organization shall submit all disputes arising from the application and interpretation of contracts concluded with officials of the Organization on the basis of the Staff Rules and Regulations of the Organization to the jurisdiction of the International La-

vid Internationella arbetsorganisationens förvaltningsdomstol eller vid någon annan vederbörlig internationell förvaltningsdomstol till vars jurisdiktion organisationen hör med anledning av rådets beslut.

2. Vad gäller sådana tvister för vilka det inte bestäms något specifikt lösningssätt i stycke 1 i denna artikel, kan organisationen använda sig av vilket som helst lösningssätt som den anser vara lämpligt, speciellt skiljemannaförfarande eller överlämnande för beslut av nationell domstol.

3. Det lösningsmedel som valts enligt denna artikel skall basera sig på principerna om en rättvis rättegång för att tvisten löses rättidigt, rättvist, opartiskt och bindande.

Artikel 17

Tvister mellan de stater som är parter i detta protokoll

1. En tvist om tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll som inte löses försonligt mellan parterna kan av vardera av parterna befordras för internationella skiljemannadomstolens avgörande i enlighet med artikel 19 i detta protokoll.

2. Om en stat som är part i detta protokoll önskar få tvisten avgjord genom skiljemannaförfarandet, skall den underrätta generaldirektören om detta och han eller hon skall omedelbart tillkännage meddelandet för alla stater som är parter i detta protokoll.

Artikel 18

Tvister mellan de stater som är parter i detta protokoll och organisationen

1. En tvist mellan en eller flera stater som är parter i detta protokoll och organisationen som gäller tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll och som inte löses försonligt mellan parterna (med en eller flera stater som är parter i detta protokoll som den ena parten och organisationen som den andra parten) kan vardera parten befordra för internationella skiljemannadomstolens avgörande i enlighet med artikel 19 i detta protokoll

bour Organization Administrative Tribunal (ILOAT) or to any other appropriate international administrative tribunal to the jurisdiction of which the Organization is submitted following a decision by the Council.

2. For disputes for which no particular mode of settlement is specified in paragraph 1 of this Article, the Organization may resort to any mode of settlement it deems appropriate, in particular to arbitration or to referral to a national tribunal.

3. Any mode of settlement selected under this Article shall be based on the principles of due process of law, with a view to the timely, fair, impartial and binding settlement of the dispute.

Article 17

Disputes between States parties to this Protocol

1. Any difference of opinion concerning the application or interpretation of this Protocol which is not settled amicably between the parties may be submitted by either party to an international Arbitration Tribunal, in accordance with Article 19 of this Protocol.

2. If a State party to this Protocol intends to submit a dispute to arbitration, it shall notify the Director-General, who shall immediately inform each State party to this Protocol of such notification.

Article 18

Disputes between States parties to this Protocol and the Organization

1. Any difference of opinion between one or more States parties to this Protocol and the Organization concerning the application or interpretation of this Protocol which is not settled amicably between the parties (one or more State(s) party(ies) to this Protocol constituting one party to the dispute and the Organization constituting the other party) may be submitted by either party to an international Arbitration Tribunal, in accordance with Article 19 of this Protocol.

2. Generaldirektören skall omedelbart tillkännage meddelande av den part som söker skiljemannaförfarande för de andra parterna i detta protokoll.

Artikel 19

Internationell skiljemannadomstol

1. På den internationella skiljemannadomstolen ("domstolen") som avses i artiklarna 17 och 18 i detta protokoll skall tillämpas bestämmelserna i denna artikel.

2. Båda tvistparterna skall utse en medlem i domstolen. De två medlemmar som utsetts på detta sätt skall tillsammans utse en tredje medlem, som skall vara ordförande för domstolen. Om medlemmarna i domstolen är oeniga om utseendet av ordföranden, skall presidenten för Internationella domstolen utse ordföranden på begäran av en medlem av skiljemannadomstolen.

3. Om endera av tvistparterna inte utser en medlem för domstolen och inte har vidtagit några åtgärder för utseendet av medlemmen inom två månader från den andra partens begäran, får den andra parten begära presidenten för Internationella domstolen att utse medlemmen.

4. Domstolen skall själv besluta om sin arbetsordning.

5. Ändring i domstolens beslut får inte sökas, utan det är slutgiltigt och bindande för parterna. Om tvisten gäller innehållet i eller tillämpningsområdet för beslutet, skall domstolen utfärda en tolkning av ärendet på begäran av någondera parten.

Artikel 20

Verkställighet av protokollet

Om organisationens råd så beslutar får organisationen ingå andra avtal med en eller flera av de stater som är parter i detta protokoll för att genomföra bestämmelserna i detta protokoll.

2. The Director-General shall immediately inform the other States parties to this Protocol of the notification given by the Party applying for arbitration.

Article 19

International Arbitration Tribunal

1. The international Arbitration Tribunal referred to in Articles 17 and 18 of this Protocol ("the Tribunal") shall be governed by the provisions of this Article.

2. Each party to the dispute shall appoint one member of the Tribunal. The members thus appointed shall jointly choose a third member, who shall be the Chairman of the Tribunal. In the event of disagreement between the members of the Tribunal on the choice of Chairman, the latter shall be appointed by the President of the International Court of Justice at the request of the members of the Tribunal.

3. If one of the parties to the dispute fails to appoint a member of the Tribunal and has not taken steps to do so within two months following a request by the other party, the other party may request the President of the International Court of Justice to make the appointment.

4. The Tribunal shall determine its own procedure.

5. There shall be no right of appeal against the award of the Tribunal, which shall be final and binding on the parties. In the event of a dispute concerning the import or scope of the award, it shall be incumbent upon the Tribunal to give an interpretation at the request of either party.

Article 20

Implementation of the Protocol

The Organization may, if the Council of the Organization so decides, conclude additional Agreements with one or more States parties to this Protocol in order to implement the provisions of this Protocol.

Artikel 21

Ändring av protokollet

1. Varje stat som är part i detta protokoll får föreslå ändringar i detta protokoll, och organisationens generaldirektör skall ge dem till kännedom för de andra stater som är parter i detta protokoll.

2. Generaldirektören skall sammankalla ett möte av de stater som är parter i detta protokoll. Om mötet godkänner en föreslagen textändring med två tredjedels majoritet av de närvarande och röstande staterna, skall generaldirektören delge denna till alla stater som är parter i detta protokoll för godkännande i enlighet med kraven enligt deras grundlagar.

3. En sådan ändring skall träda i kraft trettio dagar efter det att alla stater som är parter i detta protokoll har underrättat generaldirektören om ratificering eller godkännande av ändringen.

Article 21

Amendment Procedure

1. Amendments to this Protocol may be proposed by any State party to the Convention and shall be communicated by the Director-General of the Organization to the other States parties to this Protocol.

2. The Director-General shall convene a meeting of the States parties to this Protocol. If the meeting adopts, by a two-thirds majority of the States parties present and voting, the proposed text of the amendment, it shall be forwarded by the Director-General to States parties to this Protocol for acceptance in accordance with their respective constitutional requirements.

3. Any such amendment shall come into force on the thirtieth day after all States parties to this Protocol have notified the Director-General of their ratification, acceptance or approval thereof.

Artikel 22

Särskilda avtal

1. Bestämmelserna i detta protokoll skall varken begränsa eller förhindra tillämpningen av bestämmelserna i sådana internationella fördrag som organisationen och en stat som är part i detta protokoll har ingått på den grunden att organisationens högkvarter, regionala byråer, laboratorier eller andra inrättningar befinner sig inom ifrågasatt territorium. Om bestämmelserna i detta protokoll och i ett sådant internationellt fördrag står i strid med varandra, skall bestämmelserna i det ifrågasatt internationella fördraget tillämpas.

2. Inget i detta protokoll skall förhindra de stater som är parter i detta protokoll från att ingå andra internationella fördrag med organisationen, genom vilka bestämmelserna i detta protokoll kompletteras, utvidgas eller effektiviseras.

Article 22

Particular Agreements

1. The provisions of this Protocol shall not limit or prejudice the provisions of other international agreements concluded between the Organization and a State Party to this Protocol by reason of the location in the territory of that State party of its headquarters, regional offices, laboratories or other installations. In case of conflict between the provisions of this Protocol and those of such an international agreement, the provisions of that international agreement shall prevail.

2. Nothing in this Protocol shall preclude States parties to this Protocol from concluding other international agreements with the Organization confirming, supplementing, extending or amplifying the provisions of this Protocol.

Artikel 23

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande från den 19 december 2003 till den 19 december 2004 för alla stater som är parter i konventionen samt för stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen.

2. De undertecknande staterna skall ratificera eller godkänna detta protokoll. Instrumenten avseende ratificering eller godkännande skall deponeras hos generaldirektören för Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco).

3. Detta protokoll skall stå öppet för anslutning för de stater som är parter i konventionen samt de stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Unescos generaldirektör.

Artikel 24

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tolfte instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning av en stat som är part i konventionen deponeras hos generalsekretären.

2. För varje sådan stat, som ratificerar eller godkänner detta protokoll efter dess ikraftträdande, träder protokollet i kraft den trettionde dagen efter den dag då deras instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning deponerats hos Unescos generaldirektör.

Artikel 25

Meddelande

Unescos generaldirektör skall meddela alla de stater som undertecknat detta protokoll och anslutit sig till det om deponeringen av alla instrument avseende ratificering,

Article 23

Signature, ratification and accession

1. This Protocol shall be open for signature from December 19, 2003 until December 19, 2004 by the States parties to the Convention and by the States which have concluded a Co-operation or an Association Agreement with the Organization.

2. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

3. This Protocol shall remain open for accession by the States parties to the Convention and by the States which have concluded a Co-operation or an Association Agreement with the Organization. The instruments of accession shall be deposited with the Director-General of UNESCO.

Article 24

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force thirty days after the date on which the twelfth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by a State party to the Convention is deposited.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after its entry into force, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day following the deposit with the Director-General of UNESCO of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 25

Notification

The Director-General of UNESCO shall notify all signatory and acceding States of this Protocol and the Director-General of the Organization of the deposit of each in-

godkännande eller anslutning, om ikraftträdandet av detta protokoll samt om alla meddelanden avseende uppsägningar från det.

Artikel 26

Registrering

Generaldirektören av Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) skall registrera detta protokoll vid dess ikraftträdande hos Förenta Nationernas sekretariat i enlighet med artikel 102 i Förenta Nationernas grundstadga.

Artikel 27

Uppsägning

Varje stat som är part i detta protokoll får när som helst säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Unescos generaldirektör. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Genève den 19 december 2003 i ett exemplar på engelska och franska, vilka båda texter har samma giltighet och skall deponeras i arkiv hos Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Unescos generaldirektör skall sända varje undertecknande och avslutande medlem en bestyrkt kopia av protokollet.

strument of ratification, acceptance, approval or accession, of the entry into force of this Protocol, as well as of any notification of its denunciation.

Article 26

Registration

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) shall, upon the entry into force of this Protocol, register it with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 27

Denunciation

Any State party to this Protocol may, at any time, by written notification addressed to the Director-General of UNESCO, denounce this Protocol. The denunciation shall take effect on the date one year after the date of receipt of such notification, unless the notification specifies a later date.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, having been duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Done at Geneva, on December 19, 2003 in the English and French languages, both texts being equally authoritative and deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), the Director-General of which shall transmit a certified copy to all signatory and acceding States.